

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

SPRÁVA

o kontrole odpoved'ových hárkov z externej časti maturitnej skúšky na vybraných gymnáziách a v stredných odborných školách v SR

Na základe podnetu Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania (ďalej NÚCEM) vykonala Štátna školská inšpekcia (ďalej ŠŠI) kontrolu zhody originálov a kópií odpoved'ových hárkov (ďalej OH) z externej časti maturitnej skúšky (ďalej EČ MS), realizovanej v školskom roku 2016/2017 v 14 stredných odborných školách a 1 gymnáziu, pričom z uvedených škôl bola 1 súkromná. Z celkového počtu stredných škôl sa kontrola uskutočnila v 4 stredných školách s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským.

Kontrola opravených odpoved'ových hárkov z externej časti maturitnej skúšky

Cieľom tematických inšpekcií bolo porovnanie zhody originálov a kópií OH s oboma piktogramami – „pero“ a „krížik“. Kontrola sa zároveň zamerala aj na hodnotenie úloh s krátkou odpoveďou (ďalej ÚKO) v OH s piktogramom „pero“, na správnosť vykonaných opráv a tiež na analýzu vykonaných opráv žiakmi v OH s oboma piktogramami v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, nemecký jazyk a matematika.

Počas výkonu školskej inšpekcie boli použité originály a kópie OH s piktogramom „pero“ a „krížik“; Protokoly o administrácii testov externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky (ďalej EČ a PFIČ MS); menovacie dekréty predsedu školskej maturitnej komisie (ďalej ŠMK), predmetovej maturitnej komisie (ďalej PMK) a koordinátora; zoznamy administrátorov a pomocného dozoru; dokumentácia ku kvalifikačným predpokladom administrátorov v súvislosti s ich aprobáciou; zápisnice zo školenia administrátorov, pomocného dozoru a hodnotiteľov; prezenčné listiny zo zaškolenia administrátorov a pomocného dozoru; ústne a písomné vyjadrenia administrátorov; zoznamy maturujúcich žiakov; výsledkové listy žiakov a školy; klasifikačné záznamy žiakov.

Slovenský jazyk a literatúra

Porovnanie originálov a kópií OH v sledovanej škole ¹ v **Prešovskom kraji nepreukázalo neoprávnené zásahy**. Kontrolou OH s piktogramom „pero“ bolo zistené, že pomocní hodnotitelia postupovali pri ich oprave v súlade s Kľúčom správnych odpovedí. Všetky OH s piktogramom „pero“ boli podpísané oboma pomocnými hodnotiteľmi aj predsedníčkou PMK. Nedostatok sa vyskytol v počte hodnotených OH jednou dvojicou pomocných hodnotiteľov, pretože na hodnotenie všetkých OH boli určené len 2 pomocní hodnotitelia, čím bol prekročený stanovený počet OH pre jednu dvojicu pomocných hodnotiteľov. V kontrolovanej škole sa vo všetkých 3 skupinách vyskytli nedostatky v činnosti administrátorov, ktorí nezabezpečili samostatnú prácu žiakov. Nasvedčuje tomu vysoký počet správnych odpovedí najmä u žiakov, ktorí boli v predmete slovenský jazyk a literatúra (ďalej SJL) hodnotení klasifikačným stupňom dostatočný, ale aj veľa opráv nesprávnych odpovedí na správne. V skupine č. 01 (17 žiakov) sa v odpovediach z ÚKO vyskytlo neštandardne veľa opravovaných odpovedí. Väčší počet opráv bol zaznamenaný v 12 OH „pero“ (zo 17 OH) bez ohľadu na kód testu. V jednej úlohe opravilo nesprávnu odpoveď na správnu 11 žiakov a v druhej úlohe 8 žiakov. Kontrolou OH s piktogramom „pero“ v skupine č. 02 (17 žiakov) bola zistená vysoká frekvencia rovnakých nesprávnych odpovedí - 14 žiakov.

---

¹ Stredná odborná škola, A. Dubčeka 963/2, Vranov nad Topľou;

V 9 OH s piktogramom „krížik“ sa vyskytlo veľké množstvo prepisovaných odpovedí (6 – 12 opravených odpovedí na 1 OH). V tejto kontrolovanej skupine bol zistený aj nezvyčajne vysoký počet správnych odpovedí v OH u 2 žiakov, ktorí boli hodnotení z predmetu SJL klasifikačným stupňom dostatočný (4), pričom úspešnosť 1 žiaka v ÚKO bola na úrovni 70,8 % a úspešnosť druhého žiaka v úlohách s výberom odpovede bola 84,2 %. V skupine č. 03 uviedla veľká časť žiakov (14 žiakov zo 16 žiakov), bez ohľadu na kód testu v príslušných úlohách OH s piktogramom „pero“, rovnakú nesprávnu odpoveď. V tejto kontrolovanej skupine vypracovali 8 žiaci viaceré ÚKO správne a ich úspešnosť bola v intervale 70,8 % – 91,6 % napriek skutočnosti, že z predmetu SJL boli hodnotení klasifikačným stupňom dostatočný (4). Podobne vysoká úspešnosť, ktorá bola v intervale 73,7 % – 81,6 %, sa preukázala aj v odpovediach v úlohách s výberom odpovede u 7 žiakov hodnotených klasifikačným stupňom dobrý (3), resp. dostatočný (4), pričom táto úspešnosť bola u 2 žiakov dosiahnutá až po vykonaní viacerých opráv. Administrátori jednotlivých skupín vo svojich písomných vyjadreniach uviedli, že pri administrácii testov postupovali podľa príslušných pokynov, svoju činnosť vykonávali zodpovedne a zabezpečovali samostatnú prácu žiakov. Ich vyjadrenia sú však v rozpore so zisteniami, ktoré poukazovali na nedovolenú spoluprácu žiakov.

Anglický jazyk

Vzájomnou kontrolou originálov a kópií OH v **Bratislavskom kraji sa preukázali nezhody** v 3 prípadoch na 2 sledovaných školách². V prvom prípade³ sa originál OH s piktogramom „pero“ líšil od kópie v 5 úlohách – odpovede k úlohám č. 35, 36, 38, 39 a 40 neboli v kópii OH zaznamenané. Hodnotitelia ÚKO sa ústne aj písomne vyjadrili, že s OH nemanipulovali a hneď po vyzbieraní ich odovzdali koordinátorovi MS. Pri nasledujúcej analýze OH boli zistené ďalšie nedostatky administrácie. Súviseli s nezabezpečením adekvátnych podmienok na samostatnú prácu žiakov v skupine č. 04. Napriek dosiahnutému priemernému prospachu (4,21) danej skupiny v poslednom klasifikačnom období, dosiahli žiaci priemernú percentuálnu úspešnosť testov EČ MS na úrovni 68,45 %. Administrátor testov v písomnom vyjadrení uviedol, že dodržiaval všetky pokyny NÚCEM a predsedníčky PMK. Avšak nepomer medzi dosiahnutou úspešnosťou v EČ MS žiakov danej skupiny v teste (68,45 %) a priemerným prospachom skupiny z anglického jazyka (ďalej ANJ) v poslednom klasifikačnom období (4,21) poukazoval na to, že počas EČ MS neboli zabezpečené adekvátne podmienky na samostatnú prácu žiakov. Ich možná vzájomná spolupráca sa dostupnými metódami a formami kontroly, ako aj na základe uvedených zistení nedala potvrdiť ani vyvrátiť. Ďalšie dva prípady⁴ súviseli s nesúlodom originálov a kópií OH s piktogramom „krížik“. Uvedený nesúlad sa týkal 2 žiakov zaradených v skupine č. 06. Podľa kópie OH neodpovedal prvý žiak na úlohy č. 44 a 48, pričom v origináli OH boli odpovede na tieto úlohy zaznačené. U druhého žiaka bol zistený nesúlad v štyroch úlohách. Odpovede na úlohy č. 43, 45, 46 a 47 boli na origináli OH zaznačené, ale na kópii neboli viditeľné, čo zdôvodnili chybou prelače. Odpovede na ostatné úlohy boli na kópii OH výrazne pretlačené. Pri kontrole správnosti hodnotenia ÚKO v OH s piktogramom „pero“ sa zistilo, že v 1 prípade bola žiakovi uznaná nesprávna odpoveď. Pomocné hodnotiteľky uznali svoju chybu a ako dôvod uviedli, že žiakom uvedená odpoveď sa vyskytovala na inú otázku o dva riadky ďalej. Ďalšie podozrenia súviseli s nekorektným prístupom k testovaniu zo strany žiakov v skupinách č. 04 a 06. V oboch skupinách dochádzalo k veľkému množstvu správnych odpovedí alebo prepisovaniu nesprávnych

² Stredná odborná škola informačných technológií, Hlinická 1, Bratislava; Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Zochova 9, Bratislava;

³ Stredná odborná škola informačných technológií, Hlinická 1, Bratislava;

⁴ Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Zochova 9, Bratislava;

odpovedí na správne napriek skutočnosti, že sa jednalo o žiakov, ktorí v danom klasifikačnom období dosiahli v predmete výrazne slabší prospech. Napriek tomu, administrátorky oboch skupín v písomnom vyjadrení uviedli, že nezaznamenali nedovolenú spoluprácu žiakov.

V **Trnavskom kraji** sa vzájomným porovnaním originálov a kópií OH v dvoch kontrolovaných školách⁵ **potvrdila zhoda**. Následná analýza OH súvisela s porovnaním úspešnosti žiakov v testovaní s dosiahnutým hodnotením v predmete ANJ za posledné klasifikačné obdobie. V oboch školách boli sledované 3 skupiny. V prvom subjekte⁶ boli žiaci zaradení do skupín s označením č. 15, 16 a 18. Najčastejším nedostatkom v korektnosti testovania bol výskyt správnych identických odpovedí viacerých žiakov v tej istej skupine, a to bez rozdielu dosiahnutého hodnotenia v poslednom klasifikačnom období. Ďalšou analýzou bol zistený nepomer medzi hodnotením žiakov za posledného klasifikačného obdobia a dosiahnutou úspešnosťou v EČ MS. Výrazný rozdiel bol u žiakov s klasifikáciou nedostatočný (5) v skupine č.16 a ich úspešnosťou v teste (71,7 %), pričom žiak s hodnotením chváľitebný (2) dosiahol len o 3,3 % viac (75 %). Naproti tomu žiaci s hodnotením dobrý (3) dosiahli úspešnosť 66,3 % a s hodnotením dostatočný (4) - 47,5 %. Administrátori konštatovali, že žiaci medzi sebou počas administrácie testov nespolupracovali, nekomunikovali a nerušili priebeh testovania. Nepomer medzi dosiahnutou úspešnosťou v teste a výsledným hodnotením z ANJ za ostatné klasifikačné obdobie u žiakov však výrazne poukazuje na to, že neboli zabezpečené adekvátne podmienky na samostatnú prácu žiakov. K nekorektnému prístupu došlo rovnako aj v druhom subjekte⁷, kde boli OH EČ MS (úroveň B1) analyzované v troch skupinách (č. 01, 03 a 04). Vo všetkých 3 skupinách úspešnosť nekorešpondovala v testovaní s hodnotením v poslednom klasifikačnom období. Vo veľkom počte sa vyskytli identické odpovede u žiakov úspešných ale aj menej úspešných počas celého štúdia. Administrátorky testu v písomných vyjadreniach uviedli, že pri administrácii dodržiavali pokyny pre administrátorov EČ MS, žiaci pracovali samostatne a počas administrácie sa nevyskytli žiadne rušivé momenty.

V **Trenčianskom kraji** bola zhoda originálov a kópií OH spolu so správnosťou hodnotenia odpovedí na ÚKO kontrolovaná v 1 škole⁸. Ku kontrole bolo predložených 276 OH žiakov zaradených do 10 skupín (č. 32, 34, 42, 60, 62, 63, 65, 72, 73 a 76). Porovnaním originálov OH s piktogramom „krížik“, OH s piktogramom „pero“ a ich kópií u všetkých žiakov kontrolovaných skupín **boli zistené nezrovnalosti** v 1 OH s piktogramom „pero“ (skupina č. 60). Odpovede v OH boli písané úhladne nezmeneným písmom, neprepísanie odpovedí 54 – 57 z originálu OH na jeho kópiu pravdepodobne súviselo s nepozornosťou žiačky počas administrácie testu (vloženie cvičného papiera medzi originál a kópiu OH). Tento nedostatok si nevšimla samotná žiačka a rovnako ani ďalší zainteresovaní (administrátor, hodnotitelia). Administrátorka uvedenej skupiny v písomnom vyjadrení uviedla, že funkciu administrátora vykonávala v súlade s Pokynmi pre administrátorov vydaných NÚCEM a nie je si vedomá žiadneho porušenia týchto pokynov. Ďalšou analýzou OH bolo zistené opakujúce sa prepisovanie nesprávnych odpovedí na správne, čo spôsobilo, že žiaci s horším hodnotením (v poslednom hodnotiacom období) získali tomu nezodpovedajúce vyššie priemerné výsledky v EČ MS. Najväčší počet opravovaných odpovedí v OH bol zistený v skupine č. 76. Administrátorka v písomnom vyjadrení uviedla, že ANJ neovláda, nemohlo preto prísť z jej strany k napomáhaniu žiakom. Žiakov priebežne kontrolovala, nevšimla si žiadne prejavy ich nekorektného správania sa a zároveň si nebola vedomá žiadneho porušenia pokynov NÚCEM. Nepomer medzi dosiahnutou úspešnosťou

⁵ Súkromná stredná odborná škola – Magán Szakközépiszkola, Fučíkova 426, Sládkovičovo; Obchodná akadémia – Kereskedelmi Akadémia, Bratislavská 38, Veľký Meder;

⁶ Súkromná stredná odborná škola – Magán Szakközépiszkola, Fučíkova 426, Sládkovičovo;

⁷ Obchodná akadémia – Kereskedelmi Akadémia, Bratislavská 38, Veľký Meder;

⁸ Stredná odborná škola obchodu a služieb, Nábřežie J. Kalinčiaka 1, Prievidza;

žiakov v teste a ich výsledným hodnotením za posledné klasifikačné obdobie stupňom dostatočný (4) alebo nedostatočný (5), v nadväznosti na druh a frekvenciu opráv odpovedí zo strany žiakov v ÚKO, poukazuje na možnú neobjektívnu realizáciu EČ MS. Závažné nedostatky boli zistené aj pri kontrole správnosti hodnotenia ÚKO. V hodnotení testov vykonali pomocní hodnotitelia (v rozpore s Kľúčom správnych odpovedí) nesprávne hodnotenie odpovedí v 6 úlohách. Vo svojom stanovisku sa vyjadrili, že hodnotenie EČ MS prebiehalo v jednej miestnosti za prítomnosti všetkých predsedov PMK, predsedu ŠMK a postupovali podľa ich pokynov. Rovnako menej dôsledná bola aj kontrola vyplnenia záhlaví OH. Kontrolou boli zistené nedostatky spočívajúce v absencii označenia triedy alebo uvedenia známky z ANJ za 1. polrok príslušného školského roka. Nedostatky boli aj v Protokole o administrácii EČ a PFIČ MS a súviseli s nesprávnym zapísaním odovzdania PFIČ MS u 5 žiakov, u 2 žiakov neprítomných na testovaní nebol uvedený dôvod absencie a u 4 žiakov nebola uvedená trieda. V rozpore s harmonogramom EČ MS zaznamenala administrátorka v skupine č. 34 v protokole iný čas administrácie testov („od 9:50 do 11:30“ namiesto „od 9:45 do 11:25“), pričom časový rozsah administrácie bol dodržaný.

V **Nitrianskom kraji** sa vzájomným porovnaním originálov a kópií OH v kontrolovanej škole⁹ *nepotvrdila zhoda* v 2 OH s piktogramom „pero“ a v 1 OH s piktogramom „krížik“. Pri komparácii bolo zistené, že originály OH boli vyplnené žiakmi školy, na 1 kópii bola časť textu viditeľná, na 1 kópii neboli 2 odpovede vôbec viditeľné a 2 viditeľné len sčasti. Podľa vyjadrenia predsedu PMK mohlo dôjsť k nepretlačeniu, resp. k slabému pretlačeniu odpovedí na kópiu náhodným vsunutím pomocného papiera medzi originál a kópiu. Školská koordinátorka v rozhovore uviedla, že mali problém s OH, boli slabo spojené, čím sa často stávalo, že sa oddelili už počas písania žiakmi. Nepretlačenie textov pripisovala aj nižšej kvalite papiera kópií. Následná analýza OH preukázala možnosti podozrenia z nekorektného správania sa počas administrácie EČ MS vychádzajúceho najmä z faktu, že väčší počet žiakov, hodnotených známkou dostatočný (4), resp. nedostatočný (5), dosiahol v testovaní vysokú úspešnosť. V skupine č. 06 (do ktorej boli zaradení žiaci s vyučovacím jazykom maďarským) bola spolupráca pravdepodobná u 2 žiakov, ktorí mali všetky odpovede (vrátane 5 nesprávnych) totožné. V skupine č. 01 (vyučovací jazyk slovenský) mal 1 žiak 6 úloh opravených, z toho 4 z nesprávnych na správne a ďalší žiak mal 3 úlohy prečiarknuté a dopísané správne. Tieto zistenia viedli k predpokladu nedôsledného dohľadu administrátorov na samostatnosť ich práce. Všetci administrátori pripustili vo svojom vyjadrení možnosť spolupráce žiakov posunkami, gestami alebo inými spôsobmi neverbálnej komunikácie, ktoré si však počas administrácie nevšimli. Administrátor v skupine č. 06 nevyklúčil použitie technických prostriedkov, napriek tomu, že pri administrácii testov museli žiaci okrem mobilných telefónov odložiť aj hodinky. Školská koordinátorka v rozhovore a v písomnom vyjadrení uviedla, že analýzou výsledkov došla k zisteniu, že podozrivé výsledky u niektorých žiakov mohli byť spôsobené tým, že v školskom roku 2016/2017 maturovali žiaci, ktorí mali podľa pôvodného avizovaného zámeru maturovať povinne na úrovni B2, preto učiteľky anglického jazyka prispôbili obsah učiva a hodnotenie úrovni B2 Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. To spôsobilo, že žiaci hodnotení známkou dostatočný, resp. nedostatočný, dosahujú na úrovni B1 lepšie výsledky. Vyjadrenie školskej koordinátorky potvrdila aj predsedníčka PMK jazykov, ktorá v písomnom vyjadrení okrem iného uviedla, že *prisnejšia klasifikácia zabezpečuje systematickú prípravu žiakov a prejavuje sa na výsledkoch externého testovania*. Ďalšie nedostatky boli zistené aj pri kontrole správnosti hodnotenia ÚKO v 2 OH s piktogramom „pero“, kde boli pomocnými

---

⁹ Spojená škola – organizačná zložka Stredná priemyselná škola elektrotechnická S. A. Jedlika – Jedlik Ányos Elektrotechnikai Szakközépiskola, Komárňanská 28, Nové Zámky;

hodnotiteľmi uznané (v 3 úlohách) nesprávne odpovede za správne. Dve hodnotiteľky¹⁰ v písomnom vyjadrení uviedli, že pri hodnotení postupovali podľa Kľúča správnych odpovedí a chyby v hodnotení odôvodnili zlyhaním ľudského faktora. Predsedníčky PMK podpisom potvrdili pomocnými hodnotiteľmi nesprávne ohodnotenú OH, čo viedlo k predpokladu absencie ich kontroly. V písomných vyjadreniach obidve uviedli, že všetky OH fyzicky prekontrolovali, ale pri takom veľkom počte OH na 1 predsedu PMK mohlo prísť k prehliadnutiu nesprávne ohodnotených OH hodnotiteľmi.

V **Žilinskom kraji** sa vzájomným porovnaním originálov a kópií OH v 2 kontrolovaných školách¹¹ **potvrdila zhoda**. Ďalšia kontrola bola zameraná na zistenia potvrdzujúce neobjektívnu realizáciu EČ MS. V jednom z kontrolovaných subjektov¹² mali v OH s piktogramom „pero“ viacerí žiaci 3 skupín (č. 22, 27 a 28) identické nielen správne ale aj nesprávne odpovede, prípadne opravu odpovedí. Administrátori daných skupín sa zhodne vyjadrili, že pri administrácii postupovali v zmysle pokynov NÚCEM a preto si neboli vedomí ich porušenia. V druhom kontrolovanom subjekte¹³ bolo nekorektné správanie žiakov počas administrácie podozrivé najmä v skupine č. 10. V obidvoch verziách testov sa nachádzali rovnaké správne i nesprávne odpovede. Administrátorka skupiny vo svojom písomnom vyjadrení pripustila možnosť spolupráce niektorých žiakov, najmä na konci testovania, keď svoju pozornosť musela venovať zápisu času odovzdania OH žiakov do Protokolu o administrácii EČ a PFIČ MS.

V **Banskobystrickom kraji** sa vzájomným porovnaním originálov a kópií OH v 1 kontrolovanej škole¹⁴ **nepotvrdila zhoda**. Kontrole boli podrobené OH celkovo 50 žiakov rozdelených do 5 skupín (č. 08, 09, 10, 11, 12). Pri komparácii zhody originálov OH (s piktogramom „krížik“) s kópiami v skupine č. 11 došlo k zisteniu rozdielov v testoch u 2 žiakov, a to v úlohách č. 24, 25, 29, 45 a 46. Na origináloch OH bola vyznačená odpoveď (krížik), ale na kópiách OH krížik absentoval. Administrátor v písomnom i ústnom vyjadrení uviedol, že viackrát upozornil žiakov, aby pomocné papiere nedávali medzi originál a kópiu OH a v rozhovore potvrdil, že neporušené OH ihneď po skončení administrácie odovzdal školskej koordinátorky. Tá v ústnom i písomnom vyjadrení potvrdila, že pri manipulácii s OH (oddeľovanie a počítanie) a pri ich balení do plastových obalov od NÚCEM boli dodržané všetky pokyny. Úkony boli podľa jej písomného vyjadrenia vykonávané pod dozorom predsedníčky PMK, ktorá toto tvrdenie potvrdila. Pri komparácii originálov a kópií OH s piktogramom „pero“ však bolo zistené, že predsedníčka PMK nezabezpečila objektívne hodnotenie odpovedí v ÚKO, v dôsledku čoho boli zistené rozdiely v 3 OH. Odpovede žiakov a opravy odpovedí v origináloch OH sa nezhodovali s ich kópiami, dodatočné zásahy do odpovedí žiakov boli pri porovnaní OH preukázané. Pomocní hodnotitelia (v ústnom i písomnom vyjadrení) zhodne uviedli, že počas opravy úloh postupovali presne podľa Kľúča správnych odpovedí a do OH nič nedopisovali. Predsedníčka PMK uviedla, že necíti zodpovednosť za pomocných hodnotiteľov, nakoľko ich o postupe pri oprave OH vopred poučila. Podľa jej vyjadrenia s pomocnými hodnotiteľmi musela veľmi často konzultovať jednotlivé opravy OH a nemala tak dostatok času na kontrolu práce každého jedného pomocného hodnotiteľa. Pri ďalšej analýze OH vyplynulo, že v skupine č. 08 došlo u viacerých žiakov k zmene nesprávnych odpovedí na správne vo viacerých úlohách testu. Rovnako tak dosiahnutá úspešnosť niektorých žiakov v EČ MS nezodpovedala

¹⁰ Ďalšie 2 hodnotiteľky neboli v čase inšpekcie prítomné na pracovisku (1 čerpala materskú dovolenku a 1 ukončila pracovný pomer);

¹¹ Spojená škola – organizačná zložka Stredná priemyselná škola, Nábrežná 1325, Kysucké Nové Mesto; Spojená škola – organizačná zložka Strednej odbornej školy strojníckej; Československej armády 24, Martin;

¹² Spojená škola – organizačná zložka Stredná priemyselná škola, Nábrežná 1325, Kysucké Nové Mesto;

¹³ Spojená škola – organizačná zložka Strednej odbornej školy strojníckej; Československej armády 24, Martin;

¹⁴ Strednej odbornej škole technickej a agropotravinárskej – Múszaki, Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakközépiskola, Okružná 61, Rimavská Sobotka;

výsledkom z posledného klasifikačného obdobia. Kontrolou dokumentácie organizačného zabezpečenia a Protokolu o administrácii testov EČ a PFIČ MS neboli zistené porušenia pokynov NÚCEM. Administrátorka v rozhovore a v písomnom stanovisku uviedla, že žiakov poučila o správaní sa počas testu a v minimálnej miere ich musela upozorniť na dodržanie disciplinovaného správania. Miestnosť počas testovania neopustila a okrem predsedníčky predmetovej maturitnej komisie (PMK) a koordinátorky do učebne iná osoba nevstúpila.

Kontrola zhody originálov a kópií OH v 2 školách¹⁵ **Košického kraja nepreukázala zhodu** v 1 OH¹⁶ s piktogramom „pero“. V prvom subjekte¹⁷ bolo podrobených analýze 60 OH v 2 testovaných skupinách (č. 12 a 13). Nezhoda originálu a kópie OH s piktogramom „pero“ sa týkala 3 úloh, pri ktorých boli nesprávne odpovede opravené. Pomocná hodnotiteľka vo svojom písomnom vyjadrení uviedla, že pri hodnotení úloh v OH dodržiavala Pokyny na hodnotenie ÚKO, Kľúč správnych odpovedí, postupovala podľa pokynov predsedníčky PMK a do originálu OH nezasahovala. Charakter zistení (nezhoda medzi originálom a kópiou OH) však nasvedčoval tomu, že predsedníčka PMK a pomocná hodnotiteľka nedodržali Pokyny na hodnotenie ÚKO a nezabezpečili tak korektnosť hodnotenia žiakov. Ďalšie zistenia, vyplývajúce z analýzy OH, poukazovali na nekorektnosť realizácie EČ MS. V oboch skupinách mali viacerí žiaci identické odpovede, alebo vykonali opravy nesprávnych odpovedí na správne vo viacerých úlohách testu, bez rozdielu ich klasifikácie. V druhom subjekte¹⁸ sa porovnaním originálov a kópií OH **potvrdila zhoda**. Pri následnej analýze 20 OH jednej testovanej skupiny (č. 03) bolo zistené, že v úlohách č. 14 – 20 piktogramu „pero“ (v oboch variantoch testu) mali všetci žiaci identické správne odpovede bez ohľadu na ich polročnú klasifikáciu (priemerná známka skupiny bola 3,1). Zistenia nasvedčujú tomu, že administrátorka nezabezpečila regulárny priebeh testovania, pretože žiaci pri vypracovaní úloh testu EČ MS nepracovali samostatne a bolo im umožnené navzájom komunikovať. V riadenom rozhovore i vo svojom písomnom vyjadrení administrátorka uviedla, že pri administrácii testov postupovala podľa Pokynov pre administrátorov a ich úmyselné nedodržanie odmietla. Charakter zistení bol v rozpore s jej vyjadrením a skôr viedol k podozreniu, že administrátorka nevykonávala dôsledne pedagogický dozor v zmysle platných pokynov.

Nemecký jazyk

V **Trenčianskom kraji**, kontrolou originálov a kópií OH v 1 kontrolovanom subjekte¹⁹, **neboli zistené** žiadne dodatočné zásahy. Z protokolu o administrácii testov EČ a PFIČ MS vyplynulo, že žiačky sedeli v laviciach po jednej za sebou, testy s rôznymi kódmi im boli rozdané striedavo a určený časový limit na písanie testov bol v skupine dodržaný. Kontrolou údajov uvedených v origináloch OH (kód žiaka a kód testu) a v zozname skupiny určenom pre administrátora (kód žiaka) a ich následným porovnaním s údajmi v protokole o administrácii testov bolo zistené, že v prípade 4 žiačok s poradovým číslom 5, 6, 7 a 8 (podľa zasadacieho poriadku sediacich v strednom rade) bol uvedený rozdielny kód testu v protokole a v origináloch OH. Z vyjadrenia školského koordinátora vyplynulo, že žiačky mali v Protokole o administrácii testov EČ a PFIČ MS evidované kódy testov, ktoré boli ňou pôvodne určené. Neboli však dodržané Pokyny pre administrátorov MS pre cudzie jazyky (konkrétne – v časti B, bod 3). Žiačky sediace za sebou síce mali testy s rozdielnymi kódmi, ale žiačky sediace vedľa seba v susedných radoch dostali (v rozpore s pokynmi) testy s rovnakými kódmi, čím sa nezamedzila možnosť nežiaducej spolupráce

¹⁵ Obchodná akadémia, Kapušianska 2, Michalovce; Stredná odborná škola – Szakközépiskola, Rákocziho 23, Kráľovský Chlmec;

¹⁶ Obchodná akadémia, Kapušianska 2, Michalovce;

¹⁷ Obchodná akadémia, Kapušianska 2, Michalovce;

¹⁸ Stredná odborná škola – Szakközépiskola, Rákocziho 23, Kráľovský Chlmec;

¹⁹ Obchodná akadémia, Jesenského 259/6, Považská Bystrica;

žiakov. To potvrdila aj analýza 26 OH jednej skupiny (č. 50), kde bola zistená neobjektívna realizácia EČ MS vo viacerých prípadoch. Pri oboch verziách testov bol častý výskyt identických správnych odpovedí vo viacerých úlohách testov. V niektorých OH sa objavili totožné opravy správnej odpovede na nesprávnu. Vzhľadom na zistené nedostatky v rozdani testov a korekcií viacerých odpovedí u niektorých žiakov nie je možné vylúčiť, že počas administrácie testov neprebíhala medzi nimi vzájomná spolupráca.

Pri porovnaní 16 originálov OH (zaradených v 2 skupinách – č. 12, 13) v kontrolovanom subjekte²⁰ **Prešovského kraja, bol zistený nepovolený zásah** zo strany hodnotiteľov do originálu OH s piktogramom „pero“ u 2 žiakov (v oboch prípadoch bola nesprávna odpoveď nahradená správnou). Rovnako **bol zistený 1 nepovolený zásah** do originálu OH s piktogramom „krížik“ v úlohe č. 45. Podľa vyjadrenia hodnotiteľky²¹, hodnotenie prebehlo podľa Pokynov na hodnotenie. Následnou analýzou oboch druhov OH bolo zistené, že žiaci (skupina č. 12) s prospechom dobrý (3), dostatočný (4) a nedostatočný (5) v 1. polroku posledného ročníka, mali v OH viacnásobné opravy z nesprávnej odpovede na správnú a neprimerane veľké množstvo správnych odpovedí. Najčastejšie sa jednalo o úlohy č. 14 – 40 piktogramu „pero“. Žiak s prospechom nedostatočný (5) dosiahol až 30 správnych odpovedí v OH s piktogramom „krížik“ z celkového počtu 36 a jeho celková úspešnosť z testu EČ MS bola na úrovni 66,67 %. V skupine č. 13 (podobne ako v predošlej skupine) bol zistený vysoký počet správnych odpovedí v OH s piktogramom „krížik“ u žiakov, ktorí boli hodnotení v predmete klasifikačným stupňom dostatočný (4) – od 26 do 30 správnych odpovedí. Žiaci s prospechom výborný (1) mali počet správnych odpovedí od 22 do 28 bez ohľadu na kód testu, počet opravených odpovedí mali minimálny. Neregulárny priebeh testovania podporoval aj fakt, že v oboch skupinách nebol dodržaný vopred vyhotovený zasadací zoznam a žiaci si mohli sadnúť do lavíc podľa vlastného uváženia. Uvedené zistenia svedčia o podozrení z možnej vzájomnej spolupráce žiakov počas administrácie testu EČ MS, čo je v protiklade s písomným vyjadrením administrátorov, ktorí vylúčili možnosť, že počas administrácie EČ MS by došlo k vzájomnej komunikácii a spolupráci medzi žiakmi.

Matematika

V kontrolovanej škole **Banskobystrického kraja**²² sa porovnaním originálov a kópií OH **nezistili neoprávnené zásahy**. Odpovede žiakov a opravy odpovedí v origináloch OH sa zhodovali s ich kópiami, žiadne dodatočné zásahy do odpovedí žiakov ani iné nedostatky neboli pri porovnaní OH preukázané. Analýzou OH v kontrolovaných skupinách č. 1 a 2 bolo zistené, že vo viacerých prípadoch sa opakovali identické nesprávne odpovede. Administrátorky v rozhovore a v písomnom stanovisku uviedli, že dodržiavali pokyny NÚCEM, žiakov poučili o správaní sa počas testovania a počas administrácie nezaregistrovali komunikáciu medzi žiakmi, pokusy o odpisovanie, ani iné nevhodné správanie. Miestnosti počas testu neopustili a okrem koordinátorky, predsedu PMK a predsedníčky ŠMK do učebne iná osoba nevstúpila. Učiteľky vykonávajúce pomocný dozor vo svojom ústnom aj písomnom vyjadrení uviedli, že počas realizácie testovania dodržiavali pokyny NÚCEM.

Iné zistenia

Zistenia v 1 škole²³ v Trenčianskom kraji sa týkali predloženého zoznamu skupiny č. 34, ktorý obsahoval mená 15 testovaných žiakov. Protokol o administrácii tejto skupiny

²⁰ Stredná odborná škola, Mierová 1973/79, Humenné;

²¹ Vyjadrenie druhej hodnotiteľky nie je známe, nakoľko nebola zamestnankyňou školy;

²² Gymnázium E. Štúra, Hronská 1467/3, Zvolen;

²³ Stredná odborná škola obchodu a služieb, Nábřežie J. Kalinčiaka 1, Prievidza;

ale potvrdzoval konanie EČ a PFIČ MS 17 žiakov a administrátorka zároveň preukázateľne odovzdala OH s piktogramom „pero“ a „krížik“ od všetkých 17 žiakov. Zistenia poukázali na nesprávne označenie dvoch rôznych zoznamov žiakov (konajúcich MS z ANJ), ktoré boli zhodne označené ako skupina č. 32. V protokoloch o administrácii testov boli podpísaní vždy 2 zo 4 menovaných predsedov PMK anglického jazyka. Ďalšie zistenia súviseli s inou školou²⁴, kde boli skonštatované nezrovnalosti v údajoch poskytnutých NÚCEM a tým, čo zistila ŠŠI. Nesúlad súvisel s počtom žiakov²⁵, ktorí písali test a aj s počtom nesprávnych odpovedí²⁶.

Záver

ŠŠI vykonala sériu tematických inšpekcií zameraných na kontrolu zhody originálov a kópií OH. Počas nich zistila, že v 6 krajoch – Bratislavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Banskobystrickom, Košickom a Prešovskom boli v 7 kontrolovaných školách vykonané neoprávnené zásahy do originálov OH v predmetoch anglický jazyk a nemecký jazyk. V prevažnej miere hodnotitelia vo svojich vyjadreniach uvádzali, že dodržiavali všetky pokyny súvisiace s hodnotením a nezasahovali do OH. V niektorých prípadoch uviedli, že mohlo dôjsť k neúmyselnému prekrytiu pomocného papiera a odpoveďového hárku, čím bol znemožnený prenos napísanej odpovede na kópiu OH.

Ďalšie analýzy OH poukázali na pochybenia súvisiace s nerešpektovaním pokynov NÚCEM v oblasti dodržiavania inštrukcií počas administrácie testov. Pri skúmaní OH, v komparácii s ostatnými OH spolu s dosiahnutým prospechom v poslednom hodnotiacom období, boli zistené nedostatky v podobe rovnakých odpovedí, identických a opakujúcich sa zmien z nesprávnej možnosti na správnu. Vyjadrenia administrátorov podozrivých skupín boli preto v rozpore so zisteniami. Vo väčšine prípadov si neboli vedomí toho, že by došlo k pochybeniu v pedagogickom dozore či porušeniu pokynov NÚCEM. Len v ojedinelých prípadoch pripustili, že zo strany žiakov mohlo dôjsť v menšej miere k neverbálnej komunikácii.

Na základe zistení o neobjektívnom a nekorektnom hodnotení je možné konštatovať, že predsedovia PMK a pomocní hodnotitelia si svoje úlohy neplnili v súlade s pokynmi NÚCEM (vrátane nedodržania Kľúča správnych odpovedí). Zistenia školskej inšpekcie nasvedčovali tomu, že žiaci počas vypracovania úloh testov EČ MS nepracovali samostatne a bolo im umožnené navzájom komunikovať. Z uvedeného je možné konštatovať, že administrátori nezabezpečili regulárny priebeh testovania a nevytvorili adekvátne podmienky pre samostatnú prácu žiakov a pre riadny priebeh EČ MS.

Na základe zistení uložila ŠŠI 15 riaditeľom kontrolovaných subjektov prijať konkrétne opatrenia na odstránenie nedostatkov týkajúcich sa:

- nedodržania maximálneho počtu OH s piktogramom „pero“ pre jednu dvojicu pomocných hodnotiteľov pri hodnotení ÚKO;
- nedodržania zasadacieho poriadku žiakov počas administrácie testov podľa vopred vytvoreného zoznamu;
- neregulárnej manipulácii a nezabezpečenie hodnotenia odpovedí v ÚKO EČ MS podľa Pokynov na hodnotenie ÚKO EČ MS a Kľúča správnych odpovedí a ich kontroly predsedníčkou PMK;

²⁴ Obchodná akadémia, Jesenského 259/6, Považská Bystrica;

²⁵ Napr. NÚCEM uvádzal, že v teste s kódom 9371 mali až 8 žiaci úlohy 31 – 40 vypracované správne, lenže v skupine č. 50 s daným kódom testu písalo celkovo len 6 žiakov.

²⁶ Napr. v kóde testu 9770 NÚCEM uvádzal, že v úlohe 55 – mali 7 žiaci uvedenú rovnakú nesprávnu odpoveď – *Versuche*. Nesprávna odpoveď *Versuche* (predmetné slovo bolo uvedené v texte ukážky) sa vyskytla u 5 žiakov, nebola opravovaná u žiadnej z nich.

- neregulárneho priebehu realizácie administrácie testovania, neplnenia si povinností administrátorov a nezabezpečenia samostatnej práce žiakov.

Riaditeľom 5 škôl boli uložené **odporúčania** týkajúce sa skvalitnenia podmienok a organizácie EČ MS a činnosti administrátorov.

Odporúčania a podnety

Riaditeľom stredných škôl

- venovať pozornosť príprave administrátorov s dôrazom na potrebu dodržiavania pokynov pri striedavom rozdani testov, kontrole samostatnej práce žiakov a úplnosti vyplnenia záhlavia OH žiakmi;
- venovať pozornosť výberu a príprave pomocných hodnotiteľov;
- klasifikovať nedôsledné plnenie úloh vyplývajúcich z pokynov NÚCEM pre koordinátorov, hodnotiteľov, administrátorov a vysielaných predsedov PMK do iných škôl v interných predpisoch ako porušenie pracovnej disciplíny.

Odborom školstva okresných úradov v sídle kraja

- realizovať odbornú prípravu predsedov PMK a ŠMK s ohľadom na plnenie povinností vyplývajúcich z právnych predpisov a pokynov NÚCEM.